

มารู้จัก “โรคไส้เลื่อนขาหนีบ” กันเถอะ

โรคไส้เลื่อนขาหนีบ บางคนเคยได้ยินชื่อ ได้ยินคนใกล้ตัวมีอาการหรือเข้ารับการผ่าตัดรักษา แล้วจริงๆ มันคืออะไร เรามาทำความรู้จักกัน โรคไส้เลื่อนขาหนีบ คือ การที่มีลำไส้ หรือส่วนใดของอวัยวะในช่องท้อง ยื่นออกมาผ่านทางผนังหน้าท้องที่อ่อนแอบริเวณขาหนีบ ซึ่งมีทั้งชนิดที่เลื่อนลงไปอยู่ในถุงอัณฑะ และชนิดที่เลื่อนลงมาบริเวณหัวหน่าวไม่ลงไปอยู่ในถุงอัณฑะ มักพบในเพศชายมากกว่าเพศหญิงถึง 25 เท่า พบข้างขวามากกว่าข้างซ้าย ตั้งแต่วัยกลางคนขึ้นไปจนถึงวัยสูงอายุ โดยไม่เกี่ยวข้องกับพันธุกรรม

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงในผู้ใหญ่ เกิดจากการที่มีผนังหน้าท้องบริเวณขาหนีบหย่อนยาน ไม่แข็งแรง ร่วมกับการมีแรงดันภายในช่องท้องเพิ่มมากขึ้น เช่น

- การมีน้ำหนักตัวมาก
- มีพฤติกรรมการเบ่งมากๆ เช่น มีภาวะต่อมลูกหมากโต ทำให้มีการเบ่งปัสสาวะเป็นประจำ, ท้องผูกเรื้อรังต้องเบ่งอุจจาระเป็นประจำ
- การยกของหนักเป็นประจำ
- การออกกำลังกายที่มีการเกร็งหน้าท้องมาก การยกน้ำหนัก ทูมน้ำหนัก
- มีอาการไอเรื้อรังจากการสูบบุหรี่จัด เป็นโรคถุงลมโป่งพอง หลอดลมอักเสบเรื้อรัง หรือวัณโรคปอด

ดังนั้น ความกลัวที่ว่า การที่ผู้ชายไม่สวมใส่กางเกงใน จะทำให้เป็นไส้เลื่อนขาหนีบ นั้นไม่เป็นความจริง เพราะการไม่สวมกางเกงในไม่มีผลต่อการเพิ่มความดันในช่องท้อง และการออกกำลังกายประเภทวิ่ง เตะบอล หรือกระโดดเชือก ก็ไม่มีผลต่อการเป็นไส้เลื่อนขาหนีบเช่นเดียวกัน

แล้วจะรู้ได้อย่างไร ว่าเราเป็นไส้เลื่อนขาหนีบแล้ว อาการของไส้เลื่อนขาหนีบนั้น มักตรวจพบได้โดยง่ายด้วยตัวคุณเอง โดยการคลำที่บริเวณขาหนีบ จะพบเป็นก้อนปูดขึ้นมาหรือปูดลงไปถุงอัณฑะ เมื่อมีการยืน เดินนานๆ ไอจามแรงๆ เบ่งหรือหลังจากการยกของหนัก ขนาดที่พบตั้งแต่เล็กเท่าลูกมะนาว จนถึงใหญ่เท่าลูกมะพร้าวเลยก็มี อาจจะมีอาการปวดหน่วงร่วมด้วยได้ โดยก่อนนี้จะราบและหายกลับเข้าช่องท้องไปได้เองเมื่อคนไข้นอน เมื่อมีอาการดังกล่าวข้างต้น ควรไปพบแพทย์เพื่อตรวจและทำการรักษาโดยการผ่าตัดแบบไม่ฉุกเฉิน

การรักษาไส้เลื่อนขาหนีบ รักษาโดยการผ่าตัดแบบไม่ฉุกเฉิน วิธีการผ่าตัด มีการผ่าตัดแบบเปิดแผลบริเวณขาหนีบ และผ่าตัดแบบส่องกล้องแผลเล็กบริเวณหน้าท้อง ทั้ง2วิธี เป็นการผ่าตัดเพื่อนำอวัยวะส่วนที่เลื่อนออกมากลับเข้าช่องท้องและใส่ตาข่ายเพื่อพยุงบริเวณผนังหน้าท้องที่มีความหย่อนยานไว้ การผ่าตัดส่องกล้องมีแผลเล็กกว่า เจ็บแผลน้อยกว่า และฟื้นตัวหลังผ่าตัดเร็วกว่า ซึ่งโอกาสการกลับเป็นซ้ำเท่ากันทั้ง2วิธีแต่พบได้น้อยมาก วิธีการระงับปวดระหว่างการผ่าตัดนั้นมีทั้งฉีดยาชาเข้าทางไขสันหลัง และการดมยาสลบ วิธีไหนปลอดภัยที่สุดคงจะต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไปโดยวิสัญญีแพทย์ การผ่าตัดใช้เวลา45-60นาทีโดยประมาณ นอนโรงพยาบาล 2-3วัน ก็สามารถกลับบ้านได้และหมอมจะนัดตัดไหมอีกประมาณ 1 สัปดาห์ ผลของการผ่าตัดนั้นไม่ทำให้อวัยวะเพศหรือสมรรถภาพทางเพศเสื่อมเสียไป

ถ้าไม่ผ่าตัดรักษาจะเกิดอะไรขึ้น จะมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนเป็นไส้เลื่อนติดคา คือ ก้อนที่ปูดออกมาไม่สามารถกลับเข้าไปได้ตามปกติ จะมีอาการเจ็บปวดตรงก้อนไส้เลื่อนและมีอาการของลำไส้อุดตันจากการที่ลำไส้เลื่อนลงมาในถุงอัณฑะแล้วกลับเข้าช่องท้องไม่ได้ คือ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องอืด ไม่ถ่ายและไม่ผายลม เมื่อมีอาการเช่นนี้ ให้รีบไปพบแพทย์ทันที เนื่องจากต้องพิจารณาदनกลับหรือผ่าตัดแบบฉุกเฉิน หากปล่อยภาวะไส้เลื่อนติดคาไว้ไม่ไปทำการรักษา ลำไส้ที่ติดคานั้นจะขาดเลือด เน่าตาย และทะลุได้ คนไข้จะปวดท้องรุนแรง มีไข้สูง ติดเชื้อในกระแสเลือด ต้องทำการผ่าตัดฉุกเฉินทันที ทำให้มีโอกาสเสียชีวิตได้สูง

การปฏิบัติตนหลังผ่าตัด งดยกของหนักและงดออกกำลังกายอย่างหนัก 6 สัปดาห์ และควรป้องกันไม่ให้ไส้เลื่อนกลับเป็นซ้ำ โดยการแก้สาเหตุที่ทำให้ความดันในช่องท้องเพิ่มขึ้น เช่น คุมน้ำหนักตัวไม่ให้อ้วน รักษาโรคต่อมลูกหมากโต จดสูบบุหรี่ รักษาโรคถุงลมโป่งพอง และรักษาท้องผูกเพื่อไม่ให้เกิดการเบ่ง

โดยสรุปแล้ว เมื่อพบว่าเป็นไส้เลื่อนขาหนีบ ไม่ว่าขนาดเล็กหรือใหญ่ แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อทำการผ่าตัดตั้งแต่เนิ่นๆ เพื่อไม่ให้เกิดภาวะไส้เลื่อนติดคาและขาดเลือดเน่าตาย